

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve

Številka: 020-03-18/2020/5
Ljubljana, 18. 12. 2020

Predlog

**POROČILO O DELU
KOMISIJE ZA MEDNARODNE ODNOSI IN EVROPSKE ZADEVE
(1. 1. 2020 – 31. 12. 2020)**

Sestava komisije:

predsednik Bojan Kekec

podpredsednik: Igor Antauer

člani: prof. dr. Branka Kalenić Ramšak, Samer Khalil, Bojana Potočan, mag. Peter Požun, mag. Miroslav Ribič, Branko Šumenjak, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, Željko Vogrin (od 1. 7. 2020)

sekretarka: Lilijana Žurman

4.2.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na:

- področje zunanjih zadev države,
- položaj Slovencev v zamejstvu in po svetu,
- zadeve Evropske unije,
- sodelovanje s tujimi parlamentarnimi institucijami.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

Delo komisije

Komisija je imela v tretjem letu VI. mandata osemnajst (18) sej, in sicer štirinajst (14) rednih in štiri (4) izredne. Pet (5) sej je bilo zaprtih za javnost, ostale so bile javne.

Komisija je obravnavala petdeset (50) zadev, in sicer osemintrideset (38) na rednih sejah, dvanajst (12) na izrednih, od tega šest (6) predlogov zakonov, osemindvajset (28) zadev EU, en (1) predlog akta in petnajst (15) ostalih zadev iz pristojnosti komisije.

Odboru za zunanjo politiko v Državnem zboru je posredovala 7 mnenj, Odboru za zadeve EU v Državnem zboru pa 27 mnenj.

4.1.1. Vsebinski poudarki iz sej komisije¹

I. Področje zunanje politike

Poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2018, EPA 967-VIII, (40. seja komisije, 21. 1. 2020) je Vlada Republike Slovenije posredovala v obravnavo na podlagi 15. člena Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 30/18). Pri pripravi Poročila Ministrstvo za zunanje zadeve upoštevalo pravila Odbora za razvojno sodelovanje OECD za poročanje o uradni razvojni pomoči, določila Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije in Strategijo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030. Članom komisije so bili posredovani podatki o obsegu uradne razvojne pomoči Slovenije, in sicer je bilo leta 2018 za mednarodno razvojno sodelovanje namenjenih 70,76 milijona evrov, kar predstavlja 0,16 % bruto nacionalnega dohodka (v nadaljevanju: BND). Naša država se je zavezala, da si bo prizadevala povečati uradno razvojno pomoč na 0,33 % BND do leta 2030. Enako velja za države, ki so postale članice EU po letu 2002. Zaveza EU za isto obdobje je 0,7 % BND. Največji delež razpoložljive dvostranske pomoči Slovenija tradicionalno namenja regiji Zahodnega Balkana, v letu 2018 posamično največ Srbiji. V evropskem sosedstvu je sodelovanje najobsežnejše z Ukrajino, z razvojnim sodelovanjem pa smo prisotni tudi v najmanj razvitih državah, ki to pomoč najbolj potrebujejo, v posameznih državah Podsaharske Afrike. Prednostno je bila dvostranska razvojna pomoč namenjena področju izobraževanja, kjer se sredstva namenjajo predvsem za štipendije, oprostitve šolnin, študij študentov iz partnerskih držav v RS itd. Naslednja pomembna vsebinska področja so dobro upravljanje in krožno gospodarstvo, trajnostno upravljanje z vodnimi viri in boj proti podnebnim spremembam. Pri spodbujanju sodelovanja nevladnih organizacij, zasebnega sektorja in posameznikov tako pri izvajanju, kot tudi pri financiranju razvojnega sodelovanja, je izpostavil sodelovanje z izvajalskimi ustanovami kot so ITF, Center za evropsko prihodnost, Center za mednarodno sodelovanje in razvoj ter Centru za razvoj financ. Mednarodno razvojno sodelovanje predstavlja zelo pomemben instrument zunanje politike Slovenije ter vpliva na varnost in stabilnost v bližnji soseščini ter hkrati krepi gospodarstvo v partnerskih državah, kar ima vzajemne koristi. V razpravi so člani Komisije izpostavili: Opazen je podatek o višini sredstev, ki se nanaša na oprostitve šolnin v letu 2018. Oprostitve šolnin, ki se štejejo v uradno razvojno pomoč, predstavljajo največjo kategorijo v okviru dvostranske razvojne pomoči (8.911.000 evrov). Izraženo je bilo mnenje, da so oprostitve šolnin netransparentno prikazane. Zastavljeno je bilo vprašanje, katerim visokošolskim ustanovam so bila ta sredstva dodeljena in ali so bile v tej skupini tudi zasebne visokošolske institucije. Nadalje je bil izražen interes za pojasnilo za kakšne vrste denarnih tokov gre v tem primeru: ali vlada sofinancira šolnine v obliki refundacije izvajalcem. Pojasnjeno je bilo, da gre za brezplačne programe izobraževanja in šolanja na dodiplomski in podiplomski ravni, ki so jih v letu 2018 koristili študenti posameznih držav Zahodnega Balkana. Glavni financer je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Ne pride pa do neposredne refundacije iz naslova oprostitve šolnin posameznim visokošolskim institucijam. Člani Komisije ugotavljajo, da izvaja programe in projekte bilateralne razvojne pomoči tudi Center za

¹ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so zajete v poglavju 2 poročila o delu Državnega sveta.

mednarodno sodelovanje in razvoj (CMSR). Glede na izražen dvom, da ni zagotovljena dovolj visoka stopnja preglednosti pri dodeljevanju sredstev v okviru bilateralne razvojne pomoči, so bila zastavljena naslednja vprašanja: ali odločitev za podporo ali zavrnitev določenega projekta s področja uradne razvojne pomoči temelji na predpisih o javnem naročanju in javnih financah, ali pa temelji zgolj na presoji CMSR; ali je omogočena enakovredna obravnava gospodarskih subjektov v okviru izbire izvajalca projekta; ali je možno opraviti, na podlagi vnaprej določenih kriterijev, oceno uspešnosti posameznega izvedenega projekta. Ob tem je bilo poudarjeno, da je za učinkovit sistem dodeljevanja pomoči pomembno tudi sodelovanje in vključevanja naših gospodarskih družb, saj se s tem sinergijski učinki teh pomoči povečajo. Seveda pa mora tudi izbira naših družb potekati na načelih transparentnosti in konkurenčnosti. Predstavnik Ministrstva za zunanje zadeve je zagotovil, da se pri izvedbi analize predlaganega projekta s strani javnega subjekta za donacijo in proučitvi možnosti njegovega sofinanciranja, upošteva cilj mednarodnega razvojnega sodelovanja ter zakonska in izvedbena določila zakona, resolucije, OECD standardov in pogodbe o financiranju.

Ob koncu obravnave je Komisija sprejela naslednje **s k l e p e** :

1. Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve ugotavlja, da se je seznanila s Poročilom o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2018.

2. Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve poziva Vlado RS, da pod okriljem Kabineta predsednika Vlade RS vzpostavi medresorsko koordinacijo strateških razvojnih usmeritev javnega zavoda IZUM in mreže COBISS.Net ter politično-diplomatskih aktivnosti za uveljavitev slovenskih interesov v ciljnih državah projekta COBISS.Net ter da zadevni projekt umesti med strateške projekte mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije in Evropski komisiji predlaga financiranje širitve mreže COBISS.Net iz evropskih sredstev v okviru programa predpristopne pomoči IPA.

3. Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve poziva Ministrstvo za zunanje zadeve, da ji posreduje pisno informacijo o delovanju Centra za mednarodno sodelovanje in razvoj (CMSR) pri določitvi oziroma izbiri projektov in izvajalcev mednarodnega razvojnega sodelovanja in zagotavljanju preglednosti dodeljevanja sredstev v okviru teh procesov. (Pisno informacijo je Ministrstvo za zunanje zadeve posredovalo 10. 2. 2020)

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko.

Predlog zakona o ratifikaciji Pogodbe o Antarktiki (MPA), EPA 366-VIII, (23. seja komisije, 15. 1. 2019) je Vlada Republike Slovenija posredovala v obravnavo in ga je komisija podprla. Člani komisije pozdravljajo pristop Republike Slovenije k Pogodbi o Antarktiki. Še posebej izpostavljajo interes civilne družbe, ki je doslej večkrat predlagala, da bi tudi Republika Slovenija postala pogodbenica te pogodbe. S tem bi pokazala, da ima namero in interes za tvorno sodelovanje glede zaščite našega planeta, kar bi pomenilo odmevno dodano vrednost pri njenem umeščanju v mednarodno skupnost in varovanju planeta. Tudi člani komisije izpostavljajo pomen, ki ga vsebina Pogodbe o Antarktiki predstavlja za varstvo in ohranjanje okolja. Trenutno ima pogodba 53 pogodbenic, od tega jih je 20 tudi držav članic EU.

Pogodbenice so razdeljene v dve kategoriji: posvetovalne in neposvetovalne. V kategorijo posvetovalnih članic poleg 12 prvotnih pogodbenic sodijo države, ki aktivno izvajajo raziskave na Antarktiki. Skupno jih je 29 in imajo v praksi status polnopravne članice, ki imajo glasovalno pravico in tudi plačujejo članarino v sklad pogodbe. Neposvetovalnih članic je 24 in so tako kot posvetovalne članice vabljene na sestanke v okviru pogodbe, vendar nimajo pravice sodelovati pri oblikovanju odločitev, ravno tako pa ne plačujejo članarine. Po ustaljenih postopkih država, ki pristopi k pogodbi, postane najprej neposvetovalna članica, kasneje pa lahko postane posvetovalna članica. Republika Slovenija bo tako kot pogodbenica Pogodbe o Antarktiki v njegovem okviru delovala kot neposvetovalna članica.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 4. seji Državnega zbora 31. 1. 2019.

Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Organizacijo združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo o ustanovitvi Mednarodnega raziskovalnega centra za umetno inteligenco na Inštitutu »Jožef Stefan« v Ljubljani pod pokroviteljstvom Unesca (MSZNCUI), EPA 1003-VIII

(45. seja komisije, 30. 6. 2020) je v obravnavo in sprejem na podlagi 169. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17 in 46/20) in tretjega odstavka 75. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18 – ZKZaš) predložila Vlada Republike Slovenije. Komisija je predlog zakona podprla.

Komisija je bila seznanjena, da se je vodstvo Unesca novembra 2018 pozitivno odzvalo na pobudo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter pozvalo k pripravi podrobnejšega predloga za ustanovitev Mednarodnega raziskovalnega centra za umetno inteligenco (v nadaljevanju: center). Predlog Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ki je bil posredovan Unescu, je predvideval, da bi center v začetni fazi deloval na Inštitutu "Jožef Stefan" (IJS) v Ljubljani. Sekretariat Unesca je v začetku leta 2019 pričel z izdelavo evalvacijske študije o izvedljivosti predloga. Sekretariat je vložil študijo in predlog za ustanovitev centra kot točko dnevnega reda zasedanja izvršilnega odbora Unesca aprila 2019, v katerem je bila do konca leta 2019 članica tudi Republika Slovenija. Države članice izvršilnega odbora Unesca so predlog Republike Slovenije soglasno in z veliko podporo potrdile. Dokončna odločitev o ustanovitvi centra je bila prav tako soglasno in z veliko podporo sprejeta na 40. zasedanju generalne konference Unesca novembra 2019. Da bo center pod pokroviteljstvom Unesca lahko ustanovljen v Republiki Sloveniji pa je bilo potrebno z Unescom skleniti tudi sporazum. Pogodba o ustanovitvi centra je bila podpisana 5. marca 2020. Čas veljavnosti sporazuma je šest let, z možnostjo večkratnega podaljšanja sporazuma na podlagi predhodne evalvacije in potrditve na izvršilnem odboru Unesca. Komisija pozdravlja cilje centra, ki so usmerjeni v izvajanje teoretičnih in uporabnih raziskav na področju umetne inteligence in digitalnih tehnologij, razvoj odprtih rešitev, s katerimi bi pomagali doseči cilje trajnostnega razvoja, zagotavljanje podpore politikam za pomoč državam članicam pri obravnavanju tehničnih, pravnih, socialnih in etičnih izzivov na stičišču tehnologije in politike, zagotavljanje usposabljanja za povečanje zmogljivosti na področju umetne inteligence, spodbujanje večstranskega sodelovanja in odločanja pri obravnavanju izzivov umetne inteligence, razširjanje informacij in spodbujanje poznavanja umetne inteligence, spodbujanje ukrepov za odpravo spolnih predsodkov pri razvoju in uvajanju umetne inteligence in omogočanje sodelovanja sever-sever in sever-jug pri

razvoju umetne inteligence s posebnim poudarkom na podpiranju razvoja dinamičnega okolja umetne inteligence v Afriki. V razpravi so člani Komisije poudarili pomen ustanovitve centra za slovensko znanost in priložnosti, ki jih prinaša tako znanosti kot gospodarstvu. Gre namreč za prvi globalni center, ki bo deloval pod okriljem UNESCO in ki bo hkrati zgled za podobne centre, ki se bodo ustanavljali po svetu. Pozornost so namenili zagotavljanju virov, ki so potrebni za upravljanje in pravilno delovanje centra, saj ocenjujejo, da je predpisani znesek, ki ga bo namenila vlada, skromen. Se pa pričakuje globalno delovanje centra, kar naj bi omogočilo opravljanje zastavljenih nalog.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 19. seji Državnega zbora 9. 7. 2020.

Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o integriranem pristopu k varnosti, varovanju in storitvam na nogometnih tekmah in drugih športnih prireditvah, EPA 2350-VII, (50. seja komisije, 27. 10. 2020) je na podlagi 169. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) Vlada Republike Slovenija posredovala Državnemu zboru v obravnavo in sprejem. Komisija je predlog zakona podprla. Komisija je bila seznanjena, da je bila Konvencije Sveta Evrope o integriranem pristopu k varnosti, varovanju in storitvam na nogometnih tekmah in drugih športnih prireditvah (CETS št. 218; v nadaljevanju: konvencija št. 218) sklenjena v Saint-Denisu 3. 7. 2016, veljati je začela 1. 11. 2017. Slovenija jo je podpisala 16. 1. 2018. Konvencija št. 218 je nasledila Evropsko konvencijo o nasilju in nedostojnem vedenju gledalcev na športnih prireditvah, zlasti na nogometnih tekmah (ETS št. 120; v nadaljevanju: konvencija št. 120) iz leta 1985. Člani Komisije pozdravljajo cilj konvencije št. 218, da se zagotovi, da nogometne in druge športne prireditve nudijo varno in prijetno okolje za vse prisotne posameznike. Ugotavljajo, da konvencija št. 218 temelji na treh medsebojno povezanih elementih in je usklajena s politiko delovanja EU na načelih zagotavljanja varnosti, varovanja in storitev v športu. Integriran pristop k varnosti, varovanju in storitvam na športnih dogodkih temelji na partnerskem sodelovanju različnih deležnikov. Izraženo je bilo pričakovanje, da bodo lokalni in nacionalni koordinatorji učinkovito zagotavljali pogoje varnega in zaščitene okolja za vse navzoče, vzorne objekte, kjer se izvaja športni dogodek, kvalitetno upravljanje množice, kvalitetno infrastrukturo ter kvalitetno povezanost vseh deležnikov. Člani Komisije se strinjajo, da je Konvencija št. 218 pomembna zaradi podpore državam pri pojavih navijaškega nasilja na športnih prireditvah, ne samo na nacionalnem nivoju, temveč tudi na dogodkih z mednarodnim elementom. Konvencija št. 218 namreč odraža evropske izkušnje, ki dokazujejo, da osredotočanje zgolj na varnostna tveganja, ne nudi primernih in učinkovitih ukrepov za zmanjševanje teh tveganj in zagotavljanje varnega in prijetnega vzdušja na stadionih. Znano je, da se v Sloveniji soočamo s številnimi infrastrukturnimi problemi slovenskih klubov in s tem z riziki, ki vplivajo na varnostni vidik pri pripravi in izvedbi posameznih nogometnih tekem. Člani Komisije so izpostavili, da ne moremo spregledati medsebojnega odnosa med nogometom in politiko. Znani so primeri, ko je bil nogomet v preteklosti v različnih državah večkrat zlorabljen v politične namene, kar se je izkazalo v določenih posledicah na družbeno in politično življenje. Člani Komisije menijo, da je upravičeno vlagati napore v preprečevanje podobnih dejanj in izražajo pričakovanje, da bo ratifikaciji konvencije št. 218 sledilo sprejetje ustrezne nacionalne zakonodaje.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 48. izredni seji Državnega zbora 20. 11. 2020.

Poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1464-VIII, (51. seja komisije, 17. 11. 2020) je na podlagi 15. člena Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 30/18) Vlada Republike Slovenije posredovala Državnemu zboru v obravnavo. Komisija se je seznanila s Poročilom o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2019. Slovenija je v letu 2019 za uradno razvojno pomoč namenila 77,44 milijonov evrov, kar predstavlja 0,16 odstotka bruto nacionalnega dohodka (v nadaljevanju BND). Nominalno se je obseg sredstev v letu 2019, glede na predhodno leto, povečal za 9 odstotkov, kar ohranja raven deleža BND za uradno razvojno pomoč že tretje leto na enaki ravni. Od tega je bilo 49,68 milijonov evrov namenjeno večstranski razvojni pomoči. Sem spada prispevek v proračun EU in Evropski razvojni sklad. 27,76 milijonov evrov pa je bilo namenjeno dvostranski razvojni pomoči. To so večinoma oprostitev šolnin in štipendij, tehnična pomoč, podpora delovanju mednarodnih nevladnih organizacij itd. Pomembni vsebinski področji sta dobro upravljanje in trajnostno upravljanje z vodnimi viri. Največji delež razpoložljive dvostranske pomoči Slovenija tradicionalno namenja regiji Zahodnega Balkana, v letu 2019 posamično največ BiH (5,05 milijona evrov). Nacionalni koordinator ocenjuje, da je Slovenija z aktivnostmi mednarodnega razvojnega sodelovanja v letu 2019 prispevala k uspešnemu uresničevanju ciljev mednarodnega razvojnega sodelovanja. V razpravi je odgovorila na zastavljena vprašanja članov Komisije in podala dodatna pojasnila na vsebine, ki so se nanašale na povezovanje programov in projektov bilateralne razvojne pomoči s slovenskim gospodarstvom; na članarine in prispevke za agencije, sklade in komisije v okviru OZN; preglednost in nadzor pri dodeljevanju sredstev v okviru uradne razvojne pomoči; vsebinska področja, kjer se vključuje enakost spolov in primernosti uporabe termina enakost spolov.

Komisija namenja posebno pozornost koncentraciji razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, zato redno obravnava vsakoletna poročila o mednarodnem razvojnem sodelovanju naše države. Pri tem Komisija izpostavlja pomen učinkovitosti izvajanja mednarodne razvojne pomoči z vidika odpiranja poslovnih gospodarskih priložnosti za slovenske gospodarske subjekte in njihovega večjega vključevanja v investicijsko okolje. Pomembno je, da so programi in projekti ciljno usmerjeni in da izstopa vidik vidnosti Slovenije kot donatorice. Člani Komisije se strinjajo, da si mora Slovenija okrepiti svojo vlogo v donatorski skupnosti z aktivnejšo podporo slovenskih izvajalcev pri vključevanju v posamezne projekte.

Komisija se zavzema za zagotavljanje preglednosti in nadzora pri dodeljevanju sredstev v okviru uradne razvojne pomoči. Zaveda se, da obstajajo dvomi glede dovolj velike stopnje preglednosti pri dodeljevanju sredstev v okviru uradne razvojne pomoči. Zato podpira napore Ministrstva za zunanje zadeve, da se posamezen projekt preveri z vseh vidikov, kar vpliva tudi na njegovo učinkovitost in uspešnost. Pozdravljajo prizadevanja za uveljavitev enotne metodologije za izbor projektov pri izvajalcih mednarodnega razvojnega sodelovanja.

Zagovarjajo, da je potrebno pri razdelitvi razpoložljive dvostranske razvojne pomoči podpirati v večjem obsegu javno zasebno partnerstvo.

Komisija ugotavlja, da je delež dvostranske programske pomoči, ki vključuje vidik spola, znatno upadel glede na izhodišče 20 odstotkov v letu 2017. Strinja se, da bodo potrebni še dodatni napor za doseg vmesnega cilja 40 odstotkov, ki ga za leto

2022 določa Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030. V zadevni strategiji je tudi določen za uporabo termin enakost spolov.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko.

II. Področje evropskih zadev

V postopku obravnave zadev EU komisija obravnava praviloma predloge stališč RS, ki jih Vlada RS v skladu s prvim odstavkom 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije pošlje v odločanje Državnemu zboru. V postopku obravnave o zadevah EU in zunanje politike komisija sodeluje s pristojnima odboroma v Državnem zboru za evropske zadeve in zunanjo politiko, ki jima posreduje mnenja, predstavnik komisije pa se na podlagi vabil udeležuje sej navedenih odborov.

Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Evropski zeleni dogovor, EPA 1014-VIII, EU U 945, (41.

seja komisije, 25. 2. 2020) je na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) posredovala Vlada Republike Slovenije in ga je komisija podprla. Evropska komisija je 11. 12. 2019 predstavila Evropski zeleni dogovor, ki vsebuje časovni načrt z ukrepi za učinkovitejšo rabo virov s prehodom na čisto, krožno gospodarstvo in zaustavitev podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti ter zmanjšanje onesnaževanja. V njem so opisane potrebne naložbe in razpoložljivi instrumenti financiranja, pojasnjeno pa je tudi, kako zagotoviti pravičen in vključujoč prehod. Evropski zeleni dogovor zajema vse gospodarske sektorje zlasti promet, energetiko, kmetijstvo, stavbe in industrijske panoge, kot so jeklo, cement, IKT, tekstil in kemikalije. Njegov cilj je povečanje učinkovite rabe virov s prehodom na čisto, krožno gospodarstvo ter omilitev podnebnih sprememb, povrnitev izgube biotske raznovrstnosti in zmanjšanje onesnaževanja. Za dosego zadevnega cilja bodo potrebne predvsem dekarbonizacija energetskega sektorja, obsežna energetska prenova stavb, uvedba številnih inovacij v industriji in čistejše oblike javnega in zasebnega prevoza. Poleg splošnih zavez vsebuje konkretno časovnico, potrebne ukrepe in finančno oceno. Da bi dosegli cilje, bodo potrebne znatne naložbe. Za izvedbo naj bi bilo potrebnih 1000 milijard evrov v naslednjih desetih letih. Za dosego trenutnih podnebnih in energetskih ciljev, določenih za leto 2030, bodo po ocenah potrebne dodatne letne naložbe v obsegu 260 milijard evrov, kar predstavlja približno 1,5 % BDP za leto 2018. Vsaj 25 % dolgoročnega proračuna EU bi moralo biti namenjenega podnebnim ukrepom, dodatno podporo pa bo zagotavljala Evropska investicijska banka - evropska podnebna banka. V stališču Slovenije je prisotno zavedanje, da je spopadanje s podnebnimi in okoljskimi izzivi najpomembnejša naloga te generacije. Zato Slovenija pozdravlja Evropski zeleni dogovor kot okvir za določitev pristopa EU k trajnostni rasti, s ciljem preobrazbe EU v pravično in uspešno družbo s konkurenčnim gospodarstvom, ki najkasneje do leta 2050 ne bo ustvarjalo neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo gospodarska rast ločena od rabe virov, zdravje državljanov pa bo zaščiteno pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja. V tem oziru pozdravlja postopno integracijo Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja

v temeljne razvojne dokumente in procese v EU. Prizadevala si bo, da bodo te vsebine primerno upošteevane v napovedanih strateških dokumentih, nacionalne posebnosti in potrebna finančna sredstva pa upošteevane pri določenih ukrepih, ki jih predvideva Evropski zeleni dogovor. Slovenija se strinja, da se bo morala EU še naprej odzivati tudi na globalni ravni, kjer mora EU ohraniti vodilno vlogo. Treba bo še bolj krepiti zeleno diplomacijo ter uporabljati trgovinsko politiko, kot orodje za zagotavljanje trajnostnega razvoja. EU bo morala državam v razvoju pri prehodu na zeleno gospodarstvo predvideti dodatno finančno in tehnično pomoč. Slovenija še posebej podpira delo v zvezi z zeleno agendo za Zahodni Balkan, pri pripravi katere bo aktivno sodelovala, saj je treba nameniti večjo pozornost državam v neposredni soseščini. Člani Komisije načelno podpirajo zaveze za podnebno nevtralnno Evropo do leta 2050. Gre za zavezo, ki naj bi jo dosegli z okoli 50 ukrepi na področju prometa, kmetijstva, energetike, industrije in gradbeništva. Dogovor torej ponuja le usmeritve, na podlagi katerih se bodo dejanski ukrepi šele oblikovali. Pri tem pa člani Komisije pričakujejo, da se bodo ukrepi, sprejeti na ravni EU, stopnjevali v okviru opredeljenih zmožnosti, prilagojenih nacionalnim okoliščinam. Člani Komisije so seznanjeni, da je od leta 2014 v veljavi Evropski akcijski program za prehod v krožno gospodarstvo. A v realnosti se slovenska podjetja vedno bolj ubadajo z vprašanjem, kam z določenimi vrstami odpadkov, saj se soočajo z nenadnimi odpovedmi ustaljenih poti za ravnanje z njimi. Glede na ranljivost Slovenije na učinke podnebnih sprememb, Komisija izpostavlja naslednje teme:

- Nacionalne posebnosti je potrebno ustrezno uveljavljati pri vseh pogajanjih pri načrtovanju in izvajanju politik EU. Za člane Komisije je pomembno, v kakšnem obsegu bodo lahko države članice izvedbene ukrepe prilagajale svojim specifičnim razmeram. Za Slovenijo je pomembno trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ponori ogljikovega dioksida in delež območij Nature 2000.
- Lokalne skupnosti so pomemben deležnik pri aktivnostih, vezanih na realizacijo ukrepov v okviru Evropskega zelenega dogovora. Zavedati se je potrebno pomena lokalnih pobud za zagotavljanje socialnega in gospodarskega razvoja v skladu z nacionalnimi posebnostmi ter doseganja ciljev Evropskega zelenega dogovora.
- Sektor promet, kjer naj bi z ustreznimi ukrepi delež emisij znižali s preusmeritvijo notranjega tovornega prometa s ceste na železnice in celinske plovne poti v obsegu 75 %. Člani Komisije se zavedajo pomena mobilnosti za delovanje notranjega trga EU in se strinjajo o pomenu iskanja rešitev za zmanjšanje ogljičnega odtisa mobilnosti, med drugim v tranzitnem tovornem prometu. Ocenjujejo pa, da je navedeni cilj preusmeritve 75 % tovora na železnice izjemno visok in nerealen. Zlasti opozarjajo na navedbe, da bi zadevni cilj zahteval radikalne ukrepe na infrastrukturi in visoko finančno obremenitev.
- Po obsegu manjši pridelovalci hrane kot pomemben dejavnik, ki lahko vpliva na reševanje okoljskih vplivov. Člani Komisije opozarjajo na pomembno vlogo slednjih v pridelavi zdrave in trajnostne hrane. Gre za dodaten ukrep v kmetijstvu, kjer bi bilo potrebno ukrepati in opredeliti okvir, ki bi to omogočal ob upoštevanju posebnosti slovenskega kmetijstva.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 28. 2. 2020.

Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2019 – junij 2020, EPA 347-VIII, EU U 910 (24. seja komisije, 29. 1. 2019) je na podlagi 110. člena Poslovnika Državnega zbora predložila Vlada in ga je komisija podprla. Na seji komisije sta prisostvovala predstavnik Ministrstva za zunanje zadeve in Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Predloženi dokument je zasnovan na podlagi dveh dokumentov in sicer Delovnega programa Evropske komisije za leto 2019 in 18-mesečnega programa tria predsedstva Svetu EU: Romunije, Finske in Hrvaške.

Predloženi dokument je Vlada RS pripravila že dvanajstič zapored. Temeljni namen je, da se prispeva k preglednemu in ciljno usmerjenemu delovanju Slovenije v inštitucijah Evropske unije. Poleg izpolnjevanja normativnih določb, želi Vlada v pripravljalnem gradivu predstaviti dosjeje, ki se bodo v prihodnjem obdobju obravnavali v inštitucijah in organih EU, predvsem v Svetu EU in navesti usmeritve, ki jih bodo zagovarjali slovenski predstavniki. Gradivo je sestavljeno iz Predloga deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v inštitucijah Evropske unije v obdobju januar 2019 - junij 2020, kjer so predstavljene ključne politične usmeritve Republike Slovenije za delovanje v inštitucijah EU v tem obdobju, in prednostne naloge za delo v Svetu v obdobju januar 2019 - junij 2020, kjer so podrobneje predstavljene horizontalne in sektorske prednostne naloge po področjih. V predlogu deklaracije so posebej izpostavljena naslednja prednostna področja: Evropske volitve 2019 in institucionalne spremembe, razprave o prihodnosti Evropske unije in posvetovanje z državljani, pogajanja o izstopu Združenega kraljestva iz Evropske unije, priprava večletnega finančnega okvira po letu 2020, priprave na predsedovanje Republike Slovenije Svetu Evropske unije 2021, varnost Evrope in Slovenije, uspešno gospodarstvo in trajnostna skrb za okolje, socialna razsežnost prihodnje Evropske unije in krepitev vloge Evropske unije na svetovnem prizorišču. Med opredeljenimi štirimi strateškimi cilji, člani komisije pogrešajo nekatere pomembne izzive, s katerimi se iz leta v leto bolj soočamo tako v EU, kot v Sloveniji. V točki 2. »Uspešna in trajnostna Evropa/Slovenija« govorimo o vzpostavljanju skupne industrijske politike, konkurenčnosti, nikjer pa ne omenjamo vzpostavitve pogojev oz platforme za novo industrijsko revolucijo 4.0, povezovanje znanosti, aplikativnih raziskav z industrijo, boljšim povezovanjem izobraževalnih sistemov z razvojnimi oddelki itd. Le takšen pristop nam lahko zagotovi konkurenčnost in dodano vrednost v prihodnosti. Mala in srednje velika podjetja zahtevajo drugačno obravnavo s strani gospodarske diplomacije kot segment velikih podjetij. Zato je bila izrečena podpora krepitevi storitev, ki jih lahko nudi gospodarska diplomacija in pomoč pri vstopu malih in srednje velikih podjetij na nove trge. Ker v slovenskem gospodarstvu delujejo predvsem mala in srednja podjetja, člani komisije zagovarjajo učinkovito pomoč in konkretno podporo pri njihovi internacionalizaciji, pri čemer podpirajo širitev mreže ekonomskih svetovalcev na diplomatskih in konzularnih predstavništvih RS. V strateškem cilju Socialna Evropa in Slovenija ni omenjene slabe demografske slike ki je naš ključni problem. Zato mora biti tudi skrb za mlade ena od ključnih prioritete povezanih z zmanjševanjem negativnih posledic demografskih sprememb. Resda je to področje v domeni posameznih držav znotraj EU, očitno pa je skrb za mlade ljudi nezadostna, kar se kaže v preseljevanju, povečanem evro-skepticizmu in negativnem trendu udeležbe mladih na EU volitvah. Menimo, da mora EU poiskati nove vzvode in politike za reševanje teh strateško pomembnih zadev za prihodnost.

Visoko šolstvo na ravni EU uspešno deluje v programu Erasmus+, zato se izreka podpora temu vodilnemu programu, ki pa bi moral koristiti vsem upravičencem iz

vseh socialnih okolij in ne le tistim, ki si lahko privoščijo bivanje v tujini. Pozdravljajo se predlogi, da se v prihodnjem večletnem finančnem okviru podvojijo sredstva za programe z visoko dodano vrednostjo EU, namenjene mladim, kamor sodi tudi Erasmus+. S povečanjem proračuna se tudi povečuje število upravičencev. Pri znanosti in raziskavah pozdravljajo povečanje sredstev v naložbe v okviru novega večletnega finančnega okvirja. Čeprav na ravni EU ni skupne politike na zadevnem področju in je slovenski prostor finančno omejen, bi lahko ambiciozno nadnacionalno sodelovanje na področju znanosti in raziskav pomembno prispevalo k financiranju raziskav in inovacij. Kmetijstvo zahteva posebno pozornost zaradi posebnosti slovenskega podeželja in ribištva, zato je po mnenju komisije sporen predlog, ki zmanjšuje sredstva za razvoj podeželja. Ocenjuje se, da ima lahko zmanjšanje sredstev razvoja podeželja negativne posledice za prihodnji razvoj države. V okviru pogajanj o večletnem finančnem okviru 2021-2027 je potrebno pri skupni kmetijski in kohezijski politiki, na ravni upravljanja in nadzora, podpirati ukrepe, usmerjene v povečanje odprtosti in preglednosti postopkov odločanja na ravni EU, še posebej pa bi morali biti v ospredju ukrepi za poenostavitev postopkov izvajanja in merjenje učinkov kohezijske politike. Zdravje: za zdravila in medicinske pripomočke se uporabljajo splošna pravila o notranjem trgu. Vendar možnosti niso izkoriščene v polni meri, zato bi morala Slovenija podpirati prizadevanja za njegovo nadaljnjo poglobitev in večjo povezanost, kar je pomembno tudi za krepitev potrošniške komponente. Za Slovenijo je pomembno vprašanje obvladovanja stroškov za zdravila ter nemotene preskrbe. Celovita digitalizacija tako kompleksnih sistemov, kot je zdravstveni, zahteva okrepljeno sodelovanje različnih dejavnikov in interesov znotraj zdravstvenega sistema ter mobilizacijo ustreznih materialnih in nematerialnih virov za izvedbo potrebnih aktivnosti. Zaradi svoje narave so zdravstveni osebni podatki izpostavljeni določenim nezakonitim zlorabam in kršitvam. Zato je potrebno zagovarjati visoko stopnjo varovanja in nadzora ter spodbujati dodatne ukrepe za krepitev odpornosti na področju čezmejne izmenjave zdravstvenih podatkov. Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah, kjer je Evropska komisija aprila 2018 predstavila paket E-dokazi, ki ga Slovenija podpira. Z namenom učinkovitega pridobivanja elektronskih dokazov, ki so navadno nahajajo v kibernetnem oblaku in tako nimajo nobene fizične povezave z državo članico, predlog prinaša nov sistem čezmejnega pridobivanja dokazov, ki omogoča, da sodni organ države, kjer poteka preiskava kaznivega dejanja, naslovi nalog za pridobitev oz. zavarovanje dokazov neposredno na ponudnika storitev (npr. Google, Facebook) ali njegovega zakonitega zastopnika v drugi državi članici. V zadevno uredbo je bil vnesen tudi postopek notifikacije pristojnega organa države, v kateri ima oseba, katere podatki se iščejo, prebivališče. V danem primeru gre za učinkovitejše in hitrejše mednarodno sodelovanje, ko sta potrebna predložitev in zavarovanje elektronskih dokazov v kazenskih zadevah.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko in Odboru za zadeve EU, ki sta predlog deklaracije, z vloženimi amandmaji, obravnavala na ločenih sejah 15. 2. 2019. Deklaracija je bila sprejeta na 5. seji Državnega zbora 6. 3. 2019.

Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 (Program EU za zdravje) (13. izredna seja komisije, 10. 7. 2020) je na podlagi

prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) posredovala Vlada Republike Slovenije v obravnavo. V uvodni predstavitvi so bili člani Komisije seznanjeni o Programu EU za zdravje in Predlogu stališča. Evropska komisija je 28. 5. 2020 objavila predlog Uredbe o 4. zdravstvenem programu EU za obdobje 2021-2027, ki se bo izvajal centralizirano. Komisija predlaga 1 946 614 000 EUR sredstev iz Večletnega finančnega okvirja in dodatnih 8 451 000 000 EUR iz sredstev Instrumenta Evropske unije za okrevanje.

Republika Slovenija podpira predstavljeni Program EU za zdravje tako v luči okrevanja držav članic po COVID-19 epidemiji, kot tudi iz vidika nadaljevanja delovanja samostojnega programa za zdravje, ki je skozi pretekle tri programe prispeval h krepitvi zdravja v Evropski uniji.

V razpravi je Komisija podprla splošne cilje Programa EU za zdravje, ker meni, da lahko s predlaganim proračunom v višini 9,4 milijarde evrov pomembno prispeva k okrevanju po COVID-19, saj v ospredje postavlja krepitev zdravja prebivalstva, večanje odpornosti zdravstvenih sistemov ter spodbujanje inovacij v zdravstvenem sektorju. Ob tem pa izpostavlja vprašanje ustrezne pripravljenosti zdravstvenih sistemov EU na dolgoročne, tudi čezmejne nevarnosti za zdravje. V zvezi s financiranjem področja zdravja Komisija ugotavlja, da bodo v naslednjem finančnem obdobju namenjena finančna sredstva tudi preko drugih instrumentov financiranja, ne le v okviru Programa EU za zdravje. Pri tem bodo ključnega pomena sodelovanje med različnimi programi in skupni cilji politik.

Komisija izpostavlja pomanjkljivosti med cilji Programa EU za zdravje, ker meni, da je, poleg pripravljenosti in odzivanja na krizo, pomembno obravnavati tudi naslednje izzive, ki lahko prispevajo k izboljšanju zdravstvenih sistemov:

- v pripravo Predloga stališča bi veljalo vključiti Ekonomsko – socialni svet;
- med splošnimi cilji Programa bi morala biti v ospredju krepitev javnih zdravstvenih sistemov;
- kot specifični cilj, ki predstavlja predpogoj za izboljšanje zdravja ljudi in celotne družbe, bi bilo potrebno dodati ustrezne preventivne programe za promocijo zdravja na delovnih mestih;
- kot posebno ciljno skupino je potrebno izpostaviti skrb za dementne osebe;
- na ravni EU zagotoviti enotno urejanje standardov in načrtov za delovanje zdravstva v primeru odzivanja na nenadne dogodke;
- pomanjkanje delovne sile v zdravstvu in njen odliv v druge države članice ne bo možno rešiti zgolj z digitalno preobrazbo ter z bolj integriranim in usklajenim delom ter izvajanjem dobrih praks, temveč z uvajanjem boljših pogojev dela;
- učinkovito obvladovanje različnih stopenj absentizma na delovnem mestu.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 13. 7. 2020.

Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 Vračanje narave v naša življenja (46. seja komisije, 8. 9. 2020) je na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) posredovala Vlada Republike Slovenije. Komisija pozdravlja zastavljene cilje in zaveze v celoviti strategiji za biotsko raznovrstnost, saj lahko pozitivno vplivajo na gospodarski in socialni razvoj lokalnih skupnosti oziroma znatno doprinesejo k trajnostnemu razvoju nasploh. Ob tem pa je potrebno zagotoviti učinkovit proces usklajevanja na vseh ravneh, da bodo cilji uresničljivi in skladni s celotno strategijo gospodarske rasti EU. Pri tem bo ključnega pomena zagotovitev zadostnih finančnih sredstev za doseganje ciljev na nacionalni ravni. Komisija pozdravlja vse glavne aktivnosti za doseg zavez na področjih varovanja in obnove narave, preobrazbe gospodarstva ter novega globalnega programa za biotsko raznovrstnost. Člani Komisije so bili seznanjeni, da je Evropska komisija kot osrednji del evropskega zelenega dogovora, sprejela dve strategiji: strategijo za biotsko raznovrstnost in strategijo »od vil do vilic«. Obe strategiji vsebujeta ambiciozne ukrepe in zaveze EU za preprečevanje izgube biotske raznovrstnosti ter preoblikovanje prehranskih sistemov. Strategiji združujeta naravo, kmete, podjetja in potrošnike v skupnih prizadevanjih za konkurenčno trajnostno prihodnost. Nova strategija EU za biotsko raznovrstnost, sprejeta v času pandemije COVID-19, je osrednji element načrta za oživitvev EU, ki je ključnega pomena za krepitev odpornosti na prihodnje izbruhe ter zagotavljanje priložnosti za obnovo gospodarstva EU. Obravnava pet ključnih dejavnikov izgube biotske raznovrstnosti, kot so netrajnostna raba tal in morja, čezmerno izkoriščanje naravnih virov, onesnaževanje in invazivne tujerodne vrste. Predlaga pa štiri sklope soočanja s temi dejavniki: zavarovanje narave, obnova narave, omogočanje preobrazbenih sprememb družbe in ambiciozno globalno agendo. Njen namen je upoštevanje biotske raznovrstnosti kot sestavnega dela celotne strategije gospodarske rasti EU. Strategija o biotski raznovrstnosti med drugim opredeljuje vrsto konkretnih zavez in ukrepov za zavarovanje ter obnovo degradiranih ekosistemov v EU do 2030 in trajnostno upravljanje z njimi. Člani Komisije pozorno spremljajo procese, vezane na stanje biotske raznovrstnosti v Sloveniji. Zagovarjajo dosledno upoštevanje nacionalnih posebnosti pri določanju konkretnjših obvez za države članice. Izpostavljajo, da je med težje dosegljivimi konkretnimi cilji na področju kmetijstva do 2030 zmanjšanje skupne uporabe fitofarmaceutvskih sredstev za 50 %. Delovanje v smeri postavljenega cilja bi bilo potrebno spodbujati z ekološkim kmetovanjem in praksami, ki spodbujajo biotsko raznovrstnost.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 11. 9. 2020.

Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Strategija "od vil do vilic" za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (49. seja komisije, 6. 10. 2020) je na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) posredovala Vlada Republike Slovenije. Komisija pozdravlja zastavljene cilje in

zaveze v Strategiji "od vil do vilic" za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (v nadaljevanju: Strategija), saj lahko pozitivno vplivajo k uresničevanju krožnega gospodarstva ter k vzpostavitvi trajnostne potrošnje hrane in zagotavljanju cenovno dostopne zdrave hrane za vse oziroma znatno doprinesejo k trajnostnemu razvoju nasploh. Strategija bo, skupaj s Strategijo EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, osrednji del načrta za oživitve EU v času okrevanja po pandemiji Covid-19. Definirani konkretni cilji do leta 2030, namenjeni preobrazbi prehranskega sistema, bodo realizirani v okviru 27 pobud, bodisi v obliki zakonodajnega bodisi nezakonodajnega akta, med drugim ukrepi za boj proti goljufijam s hrano, vključno s krepitvijo zmogljivosti za izvrševanje in preiskovanje na ravni EU, ukrepi za pomoč potrošnikom pri izbiri zdrave in trajnostne hrane in zmanjševanju količine živilskih odpadkov, začetek izvajanja postopka za prepoznavanje novih inovativnih živil in krme, preučitev novih načinov za boljše obveščanje potrošnikov o podrobnostih, kot so izvor živila, njegova hranilna vrednost in okoljski odtis, med drugim tudi z digitalnimi sredstvi. Vključeni so tudi predlogi za izboljšanje položaja kmetov v vrednostni verigi. Glede konkretnih ciljev, določenih v Strategiji (zmanjšanje izgub hranil za 50 % in s tem zmanjšanje uporabe gnojil za 20 %, zmanjšanje uporabe pesticidov za 50 %, zmanjšanje uporabe protimikrobnih zdravil za uporabo v veterinarski medicini za 50 %, pod ekološko pridelavo vsaj 25 % kmetijskih površin v EU), Slovenija izpostavlja, da ti cilji niso pravno zavezujoči, se pa bodo presojali preko strateških načrtov za izvajanje Skupne kmetijske politike (SKP) po letu 2020. Zato Slovenija od Komisije pričakuje, da je nujno potrebno izvesti analizo učinkov ter da mora presoja strateškega načrta SKP temeljiti na obstoječi pravni podlagi. Uresničitev ciljev strategije bo, po mnenju Republike Slovenije, nesporno izjemno velik izziv za vse deležnike, saj bo za koordiniran, celovit pristop treba zagotoviti pravočasno pripravo zakonodajnih aktov, izdatne finančne vire in pravočasen ter ustrezen pretok informacij do pridelovalcev in predelovalcev. Slovenija se zaveda prepletanja ambicioznih okoljskih in kmetijskih ciljev in opozarja na pomen stičnosti obeh politik. Člani Komisije so seznanjeni, da je Evropska komisija, kot osrednji del evropskega zelenega dogovora, sprejela dve strategiji: strategijo za biotsko raznovrstnost in strategijo »od vil do vilic«. Strinjajo se, da obe strategiji vsebujeta ambiciozne ukrepe in zaveze EU za preprečevanje izgube biotske raznovrstnosti ter preoblikovanje prehranskih sistemov. Strategiji združujeta naravo, kmete, podjetja in potrošnike v skupnih prizadevanjih za konkurenčno trajnostno prihodnost. Ugotavljajo, da je ta kriza pokazala, kako ranljivi smo zaradi vse večje izgube biotske raznovrstnosti, pa tudi kako pomemben je dobro delujoč prehranski sistem. V razpravi so člani Komisije izrazili podporo Strategiji, saj zagovarjajo prehransko varnost in dostop do zdrave hrane. Menijo, da je pomembna za spodbujanje prehoda na trajnostne prehranske sisteme tudi širše, izven okvira EU, v sodelovanju z mednarodnimi partnerji pri sklepanju mednarodnih pogodb, v okviru katerih velja spodbuditi prehod na trajnostne prehranske sisteme. Zagovarjajo dosledno upoštevanje nacionalnih posebnosti pri določanju konkretnjših obvez za države članice. Pričakujejo, da bo spodbujanje trajnosti vplivalo tudi na razvoj in izboljšanje položaja slovenskih kmetov znotraj prehranske verige ter izpostavlja pomen pravičnega prehoda na trajnostni prehranski sistem. Zavedajo se pomena pravočasne priprave zakonodajnih aktov, zagotovitve finančnih virov ter pravočasnega in ustreznega pretoka informacij. Za uresničevanje zastavljenih ciljev pa je pomembno pravočasno vključevanje vsebin iz Strategije v strateške načrte za Skupno kmetijsko politiko, da se zagotovi finančni mehanizem za uresničevanje ciljev. Člani Komisije pozorno spremljajo procese, vezane na stanje ekološkega

kmetijstva v Sloveniji. Strinjajo se, da ekološko kmetijstvo spodbuja pravične odnose in visoko kakovost življenja za vse deležnike. Zavedajo se, kako pomemben je dobro delujoč sistem informiranja in obveščanja, tako vseh akterjev v prehranski verigi kot tudi potrošnikov pri strateškem ukrepanju za preobrazbo prehranskega sistema oziroma elementov, ki opredeljujejo kakovost hrane. Izpostavljajo pomen prenosa dobrih praks med državami članicami. Ker je ekološko kmetovanje pomemben del strategije razvoja kmetijstva v Sloveniji, so bila v razpravi izpostavljena še dodatna vprašanja, ki so se nanašala na: delež površin zemljišč, na katerih se izvaja ekološko kmetovanje; o ukrepih, ki bi lahko spodbudili povečanje površin za prehod v ekološko kmetijstvo; o usmerjeni uporabi zemljišč, s katerimi gospodarji Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za ekološko kmetovanje; o izboljšanjem označevanju kmetijskih proizvodov; o poglobljeni skrbi za zavedanje o pomenu zdrave prehrane za zdravo prehranjevanje študentov; o evidentiranju in spodbujanju dejavnosti proizvajalcev hrane na malih kmetijah in vrtičkarstvu; o količini ekoloških proizvodov predvsem iz reje govedi in s tem povezane emisije na okolje in ljudi; o deležu prehranske samooskrbe v povezavi z uveljavljanjem avtohtonih vrst.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 9. 10. 2020.

4.1.2. Zadeve, ki jih je komisija obravnavala

Predlogi zakonov:

1. Predlog Zakona o ratifikaciji Spremembe 124. člena Rimskega statuta (MSRS124), EPA 335-VIII (23. seja komisije, 15. 1. 2019)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 4. seji Državnega zbora 31. 1. 2019.
2. Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Organizacijo združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo o ustanovitvi Mednarodnega raziskovalnega centra za umetno inteligenco na Inštitutu »Jožef Stefan« v Ljubljani pod pokroviteljstvom Unesca, (MSZNCUI), EPA 1003-VIII (45. seja komisije, 30. 6. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 19. seji Državnega zbora 9. 7. 2020.
3. Predlog zakona o ratifikaciji Sprememb iz leta 2014 Konvencije o delu v pomorstvu, 2006, in Sprememb iz leta 2016 Konvencije o delu v pomorstvu (MKDP-A), EPA 1221-VIII (45. seja komisije, 30. 6. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 19. seji Državnega zbora 9. 7. 2020.
4. Predlog akta o notifikaciji nasledstva sporazumov nekdanje Jugoslavije z Združenimi državami Amerike, ki ostajajo v veljavi med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike (MNNSNJ), EPA 1343-VIII (47. seja komisije, 15. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Akt je bil sprejet na 20. seji Državnega zbora 29. 9. 2020.
5. Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o integriranem pristopu k varnosti, varovanju in storitvam na nogometnih tekmah in drugih športnih prireditvah, EPA 2350-VII (50. seja komisije, 27. 10. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 48. izredni seji Državnega zbora 20. 11. 2020.

6. Predlog zakona o spremembi Zakona o ratifikaciji Sporazuma med Evropsko unijo ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško o postopku predaje med državami članicami Evropske unije ter Islandijo in Norveško (MSPP-A), EPA 1505-VIII (53. seja komisije, 8. 12. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 53. izredni seji Državnega zbora 17. 12. 2020.

Predlog akta:

1. Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2019 – junij 2020 (24. seja komisije, 29. 1. 2019)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve Evropske unije. Državni zbor je obravnaval na 5. seji 6. 3. 2019.

Zadeve EU:

1. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Evropski zeleni dogovor (41. seja komisije, 25. 2. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 28. 2. 2020.
2. Stališča Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za odprtje poglavja 8 – Politika konkurence za Črno goro (43. seja komisije, 2. 6. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 5. 6. 2020.
3. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Sveta o spremembi Direktive 2011/16/EU zaradi nujne potrebe po odložitvi nekaterih rokov za predložitve in izmenjavo podatkov na področju obdavčevanja zaradi pandemije COVID-19 (11. izredna seja komisije, 9. 6. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 12. 6. 2020.
4. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) št. 575/2013 in (EU) 2019/876 glede prilagoditev zaradi pandemije COVID-19 (11. izredna seja komisije, 9. 6. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 12. 6. 2020.
5. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o spremembi direktiv (EU) 2017/2455 in (EU) 2019/1995 glede datumov prenosa in začetka uporabe zaradi krize, ki je posledica izbruha COVID-19, EPA 1210-VIII, EU U 950 (44. seja komisije, 22. 6. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 23. 6. 2020.
6. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga izvedbene uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2019/2026, kar zadeva datuma začetka uporabe zaradi krize, ki je posledica izbruha COVID-19, EPA 1211- VIII, EU U 951 (44. seja komisije, 22. 6. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 23. 6. 2020.
7. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/2454 glede datumov začetka uporabe zaradi krize, ki jo je

povzročil izbruh COVID-19, EPA 1212- VIII, EU U 952 (44. seja komisije, 22. 6. 2020)

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 23. 6. 2020.

8. Predlog stališča Republike Slovenije do prenovljenega predloga večletnega finančnega okvira EU (2021-27) in instrumenta za okrevanje, EPA 1248-VIII, EU U 958 (12. izredna seja komisije, 6. 7. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 7. 7. 2020.
9. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa InvestEU, EPA 1233-VIII, EU 953 (12. izredna seja komisije, 6. 7. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 7. 7. 2020.
10. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, EPA 1234-VIII, EU U 954 (12. izredna seja komisije, 6. 7. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 7. 7. 2020.
11. Predlog stališča Republike Slovenije do Spremenjenega predloga sklepa Sveta o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije, EPA 1235-VIII, EU 955 (12. izredna seja komisije, 6. 7. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 7. 7. 2020.
12. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o instrumentu za posojila v javnem sektorju v okviru mehanizma za pravični prehod, EPA 1236-VIII, EU U 956 (12. izredna seja komisije, 6. 7. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 7. 7. 2020.
13. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za tehnično podporo, EPA 1241-VIII, EU U 957 (12. izredna seja komisije, 6. 7. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 7. 7. 2020.
14. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 (Program EU za zdravje), EPA 1256-VIII, EU U 959 (13. izredna seja komisije, 10. 7. 2020). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 13. 7. 2020.
15. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, Sporazuma med Evropsko unijo in Vlado Ljudske republike Kitajske o sodelovanju na področju geografskih označb in njihovi zaščiti, EPA 1257-VIII, EU U 960 (13. izredna seja komisije, 10. 7. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 13. 7. 2020.
16. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 glede vzpostavitve instrumenta za podporo plačilni sposobnosti, EPA 1258-VIII, EU U 961 (13. izredna seja, 10. 7. 2020)

- Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 13. 7. 2020.
17. Stališče Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za odprtje poglavja 3 – Pravica do ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev za Srbijo, EPA 1287-VIII, EU E 165 (46. seja komisije, 8. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče potrdil 11. 9. 2020.
18. Stališče Republike Slovenije glede osnutka skupnega stališča EU za Pogajanja z Republiko Severno Makedonijo, EPA 1295-VIII, EU E 166 (46. seja komisije, 8. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče potrdil 11. 9. 2020.
19. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 Vračanje narave v naša življenja, EPA 1286-VIII, EU U 962 (46. seja komisije, 8. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 11. 9. 2020.
20. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 168/2007 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za temeljne pravice, EPA 1315-VIII, EU U 963 (46. seja komisije, 8. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 11. 9. 2020.
21. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu Prostovoljnega sporazuma o partnerstvu med Evropsko unijo in Republiko Honduras o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov pri uvozu lesnih proizvodov v Evropsko unijo, v imenu Unije, EPA 1316-VIII, EU U 964 (46. seja komisije, 8. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 11. 9. 2020.
22. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Sveta o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja, EPA 1317-VIII, EU U 965 (46. seja komisije, 8. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 11. 9. 2020.
23. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2016/1011 v zvezi z izvzetjem nekaterih referenčnih deviznih tečajev iz tretjih držav in določitvijo nadomestnih referenčnih vrednosti za nekatere referenčne vrednosti, ki bodo prenehale, EPA 1332-VIII, EU U 966 (47. seja komisije, 15. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 17. 9. 2020.
24. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2014/65/EU glede zahtev po informacijah, upravljanja produktov in omejitev pozicij za podporo okrevanju po pandemiji COVID-19, EPA 1333-VIII, EU U 967 (47. seja komisije, 15. 9. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 17. 9. 2020.
25. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 v zvezi s prospektom EU za

okrevanje in ciljno usmerjenimi prilagoditvami za finančne posrednike, da bi se podprlo okrevanje po pandemiji COVID-19, EPA 1334-VIII, EU U 968 (47. seja komisije, 15. 9. 2020)

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 17. 9. 2020.

26. Stališče Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za pogajanja z Republiko Albanijo, EPA 1360-VIII, EU E 167 (48. seja komisije, 29. 9. 2020)

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko, ki je stališče sprejel 2. 10. 2020.

27. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Strategija "od vil do vilic" za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem, EPA 1365-VIII, EU U 971 (49. seja komisije, 6. 10. 2020)

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 9. 10. 2020.

28. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 - Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov, EPA 1423-VIII, EU U 972 (50. seja komisije, 27. 10. 2020)

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 11. 11. 2020.

Ostale zadeve:

1. Poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2018, EPA 967-VIII (40. seja komisije, 21. 1. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko, ki se je seznanil s Poročilom 26. 2. 2020.
2. Poročilo o delu Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve v letu 2019 (40. seja komisije, 21. 1. 2020)
3. Poročilo o LXII plenarnem zasedanju konference parlamentarnih odborov za evropske zadeve (COSAC), Helsinki, 1. - 3. 12. 2019 (41. seja komisije, 25. 2. 2020)
4. Poročilo o Srečanju predsednikov odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC), Zagreb, 19. in 20. 1. 2020 (41. seja komisije, 25. 2. 2020)
5. Poročilo o Srečanju skupine za skupni parlamentarni nadzor EUROPOLA, Bruselj, 23. in 24. 9. 2019 (41. seja komisije, 25. 2. 2020)
6. Medparlamentarna srečanja v času slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije v drugi polovici leta 2021 in v letu 2022 (42. seja komisije, 10. 3. 2020)
7. Dogovor o načinu dela Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve v času epidemije nalezljive bolezni COVID-19 (10. izredna seja komisije, 1. 4. 2020)
8. Poročilo o Medparlamentarni konferenci o skupni zunanji in varnostni ter varnostni in obrambni politiki (SZVP/SVOP), Zagreb, 2. 3. - 4. 3. 2020 (44. seja komisije, 22. 6. 2020)
9. Informacija o aktualnih dogajanjih v vzhodnem Sredozemlju (48. seja komisije, 29. 9. 2020)
10. Poročilo o medparlamentarni konferenci o skupni zunanji in varnostni ter varnostni in obrambni politiki (SZVP/SVOP), 4. 9. 2020 (50. seja komisije, 27. 10. 2020)

11. Poročilo o srečanju predsednikov odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC), 14. 9. 2020 (50. seja komisije, 27. 10. 2020)
12. Poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1464-VIII (51. seja komisije, 17. 11. 2020)
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko, ki se je seznanil s Poročilom 9. 12. 2020.
13. Informacija o razmerah v BiH (52. seja komisije, 1. 12. 2020)
14. Poročilo o 7. srečanju skupine za skupni parlamentarni nadzor EUROPOLA, Bruselj, 28. in 29. 9. 2020 (52. seja komisije, 1. 12. 2020)
15. Nacionalni načrt za okrevanje in odpornost (53. seja komisije, 8. 12. 2020).

Sekretarka
Lilijana Žurman

Predsednik
Bojan Kekec